

Falu kommun	Datum	Darienummer	Beslutsnummer
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	2026-06-30	MoL-2026-774	2026-593
Miljöavdelningen			Er beteckning

Handläggare
Camilla Håkansson
Telefon 023-83 000
miljo.livsmedel@falun.se

Regeringskansliet

10333 Stockholm

Yttrande över remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet gällande författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Beskrivning av ärendet

Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor (MyN) mottog 20260320 missiv med uppmaning att besvara remiss avseende Naturvårdsverkets redovisning av föreslagna författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv.

Nedan följer MyN:s yttrande över föreslagna författningsändringar utifrån utredningen.

Övergripande synpunkter avseende föreslagna författningsändringar

Redogörelsen om förutsättningar för och juridiska utgångspunkter för Naturvårdsverkets (NV) uppdrag med att föreslå författningsändringar ger en god inramning med förståelse om vad som är möjligt att reglera i författning idag utifrån EU:s reviderade avloppsdirektiv. Särskild beskrivning med exempel på genomförandeakter inom vissa utpekade områden utifrån EU:s reviderade avloppsdirektiv ger ytterligare inblick i detta.

I de avsnitt som handlar om författningskommentar med konsekvensanalys ger resonemangen bakom hur tidigare avloppsdirektivet införlivats i svensk rätt en god inramning till förståelsen av nuvarande juridiska utmaningar och gränsdragningar mellan centrala nationella regelverk inom området (särskilt mellan LAV och miljöbalken 9 kap).

Förslaget att överföra reglering av renings- och kontrollkrav avseende utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse från nuvarande föreskriftsnivå till förordningsnivå i syfte att åstadkomma straffrättsligt ansvar vid överträdelser enligt nationell lagstiftning ser MyN som mycket angeläget. Att det explicit framgår av den föreslagna förordningstexten att

denna gäller utöver såväl villkor i tillstånd samt beslut med föreläggande om försiktighetsmått är mycket positivt

MyN ser även i grunden positivt på att ändra tillämpningsområdet för föreslagen förordning om utsläpp av avloppspillvatten från tätbebyggelse så att överensstämmelse med kontrollkrav enligt EU:s reviderade avloppsdirektiv uppnås. MyN ser även fördelar i den aviserade förändringen i FMH med utvidgad plikt att miljörapportera för motsvarande anläggningar, inte minst för att tillsynsmyndighetens behov av uppföljningar och kvalitetsarbete vid hög grad av ovidkommande vatten i ledningsnätet.

Synpunkter avseende särskilda fokusområden

Inrättande och reglering av avloppsproducentansvarsorganisation för läkemedel och kosmetika

MyN instämmer i huvudsak i förslagen som avser formerna för inrättande och ansvarsförhållanden för avloppsproducentansvarsorganisation för läkemedel och kosmetika. Att en femtedel av kostnaden för tertiär rening av föroreningar inom dessa grupper innebär avsevärda kostnader som inte enbart kan belastas VA-kollektivet. Detta hade behövt utredas ytterligare i en samhällsekonomisk analys. Vidare ser MyN utmaningar i nuvarande bolagstekniska regelverk som ger förhållandevis stora möjligheter att försätta olika juridiska personer i konkurs. Bestämningen av ekonomisk säkerhet som garant för återställande av en miljöfarlig verksamhet är ofta komplex och har erfarenhetsmässigt ofta på efterhand visat sig vara i underkant i förhållande till kostnader för efterbehandlingsbehovet. Tertiär rening av läkemedels- och kosmetikarester kräver mycket dyrbar utrustning. Hur den ekonomiska säkerheten ska bestämmas för denna typ av anläggningar behöver utredas ytterligare. Vidare behöver det regleras hur kostnader ska bäras för den fortsatta driften av reningsanläggningen i det fall producentsansvarsorganisationen har försatts i konkurs.

Särskilt om regleringen av ansvar för utsläpp av icke-hushållspillvatten till allmän VA-anläggning

Frågan om vem (huvudman för ledningsnät eller tillsynsmyndighet utifrån miljöbalken över miljöfarlig verksamhet som ger upphov till sådant spillvatten) som ansvarar för förebyggande och uppföljande reglering av abonnenter som avleder icke-hushållspillvatten till allmän VA-anläggning är på kommunal nivå en mycket öppen fråga som ger anledning till mycket diskussioner. I utredningen föreslår NV att frågan ska hanteras både av huvudman för allmän VA-anläggning och av provnings-/tillsynsmyndighet utifrån Miljöbalken av den allmänna VA-anläggningen. Utredningen framhåller att verktyget för en ändamålsenlig reglering sedan tidigare finns i LAV 21§ som är VA-huvudmannens regelverk som stöd för sin verksamhet. Vidare föreslås tilläggsregleringar i nya stycken i 22 kap, 1§ Miljöbalken med formkrav på innehåll i ansökningsmål som avser sammansättningen spillvatten från tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet. Motsvarande

regleringar om formkrav för civilrättslig reglering mellan VA-huvudman och verksamheter vid utsläpp av icke-hushållspillvatten föreslås till LAV i ny paragraf 2a. I förslaget till ny avloppsförordning, 19,20 §§, föreslås samtidigt att kommunala tillsynsmyndigheten över allmän VA-anläggning periodvis eller vid behov ska pröva viken inverkan avledning av icke-hushållspillvatten har på den allmänna VA-anläggningen. Samtidigt införs en samrådsskyldighet mellan tillsynsmyndighet och VA-huvudman. En vidare tolkning av när enskilda lösningar kan accepteras inom sammanhållen bebyggelse har även genomförts i revideringen år 2023 av LAV, 6§. Innebörden blir att enskilda avloppshuvudmän kommer att underställas motsvarande krav på rening och kontroll som offentliga huvudmän har idag enligt nu gällande föreskrifter om rening och kontroll av avloppsvatten från tätbebyggelse(NFS 2016:6).

Enligt MyN är det angeläget att formalisera krav på underlag för bedömning av lämpligheten i påkoppling av verksamheter med utsläpp av icke-hushållspillvatten till allmän VA-anläggning. Frågan om vem som huvudsakligen ansvarar för och i vilket sammanhang utsläpp av icke-hushållspillvatten ska hanteras hade tjänat på att regleras ytterligare i svensk författning. I dagsläget är det vanligt att VA-huvudmän i mycket begränsad utsträckning nyttjar sina möjligheter att reglera utsläpp av icke-hushållspillvatten till ledningsnät genom nuvarande LAV 21§. Gränsdragningen mellan VA-huvudmannens bevakning utifrån beslutade ABVA och kommunala tillsynsmyndighetens möjligheter genom kontinuerlig eller periodvis tillsyn skulle ha behövt utvecklas. Detta oavsett att nya avloppsdirektivet inte reglerar huruvida offentlig eller enskild VA-huvudman ansvarar i de fall en gemensam uppsamling och rening av avloppsvatten är motiverad(utifrån avloppstätortsbegreppet). Situationen som råder idag där kommunala tillsynsmyndigheten ofta bär huvuddelen av ansvaret på oklart författningsstöd är inte tillfredsställande.

Den periodiska omprövningen av samtlig anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet med avledning av icke-hushållspillvatten till allmän VA-anläggning(§20, förslag till ny avloppsförordning)kommer att bli mycket resurskrävande för kommunala tillsynsmyndigheter - att göra detta förutsättningslöst vart tionde år riskerar att träffa både över och under målet och ta dyrbara kommunala tillsynsresurser i anspråk på bekostnad av den egeninitierade tillsynen. En lämpligare ansvarsfördelning enligt MyN:s bedömning vore att VA-huvudmannen hade ansvar för att initiera en omprövning i dialog med tillsynsmyndigheten efter konstaterad felsökning från driftstörningar i ledningsnät/reningsverk. I grunden förändrade processlinjer som typiskt sett ger upphov till avloppsvatten med skild sammansättning är också betydligt vanligare hos tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet än anmälningspliktig verksamhet som ju kommunala tillsynsmyndigheten i grunden utövar tillsyn över.

Ansvar för tillgängliggörande av information som följer av artikel 22 och 23 i direktiv (EU) 2024/3019

I avsnitten som gäller underlag som kommuner ska redovisa årligen till NV avseende avloppstätorter enligt föreslagen reglering i 7 kap. 3 § 2 förslag till ny avloppsförordning är i

nuvarande formulering ett öppet förordnande om att senare reglera innehåll i underlaget. Här används begreppet kommun, inte VA-huvudman, som uppgiftslämnare. Utan att känna till i detalj vilken typ av uppgifter som kan komma att krävas redovisning för föreställer sig MyN att det rimligen bör handla om uppgifter som VA-huvudmannen ändå ska producera inom ramen för årsrapportering eller miljörapportering för berörda avloppsreningsverk. Det bör förtydligas att det är VA-huvudmannen som ansvarar för redovisningen till NV till skillnad från lokala miljötillsynsmyndigheten. Skulle bemyndigandet avse andra typer av uppgifter ser MyN att detta hade behövt utvecklas för att kunna göra ett motiverat ställningstagande på kommunal nivå.

För myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor

Moa Elvermark Galloway
Tf Miljöchef

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.